

DISCUSSIONOTA

Ter voorbereiding op besluitvorming door de raad op dictum 2 van Initiatiefvoorstel Publicatie ingekomen stukken van 24 januari 2017

Inleiding en achtergrond

Het op 24 januari door de raad aangenomen Initiatiefvoorstel Publicatie ingekomen stukken gemeenteraad (zie bijlage T17.00633), behelst om na 6 maanden proef met het splitsen van de ingekomen stukken, vanuit de driehoek te komen met een voorstel om meer ingekomen stukken op het internet te publiceren. Deze publicatie procedure moet gebeuren met een deugdelijke en betrouwbare afscherming van persoonsgegevens, aldus de raad in het initiatiefvoorstel. De raad heeft tevens aangegeven dat hiervoor een solide werkproces nodig is met daarin zo veel als mogelijk beperking van foutkansen. Medewerkers moeten worden gefaciliteerd in tijd en tools om het werk zo goed mogelijk te kunnen doen.

Deze discussienota is tot stand gekomen onder mede advisering van beleidsmedewerker DIV en coördinator privacy van Juridische Zaken.

Verschillende opties

Invulling van een voorstel dat aan de gestelde criteria voldoet, kan via verschillende opties. Elke optie kent voor- en nadelen.

Doel van deze discussienota is de commissie de verschillende opties te laten verkennen en te bediscussiëren met elkaar; de optie die het meest gewenst wordt geacht vervolgens voor te laten bereiden voor besluitvorming middels een concreet raadsvoorstel/raadsbesluit.

Uitkomsten van de proef van een half jaar (dictum 1 Initiatief)

Na een periode van proef van ongeveer een half jaar (waarin lijsten Ingekomen stukken voor vier raadsvergaderingen zijn gegenereerd), is er door de griffie cf. beslispoint 1 van het initiatiefvoorstel een splitsing gemaakt van ingekomen stukken mét en zónder persoonsgegevens: de laatste categorie wordt ook op de website gepubliceerd. Stukken die op het eerste oog al persoonsgegevens bevatten, bereiken het internet niet maar zijn in te zien of op te vragen bij de griffie. Via RIS worden alle ingekomen stukken in 'witte' hoedanigheid aan de raad gepresenteerd zodat raadsleden te allen tijde alle gegevens kunnen zien. Alle stukken zijn geteld en geëxtrapoleerd naar een te verwachten jaarquotum. Zie bijlage T17.09654 .

1. Om nogmaals een goed beeld te krijgen van de hoedanigheid ingekomen stukken, zijn alle stukken geteld en de verbonden werkzaamheden berekend. Daarmee is er geëxtrapoleerd naar een te verwachten jaarquotum. Zie bijlage T17.09654. De cijfers komen overeen met tellingen en analyses die eerder door een beleidsadviseur DIV zijn gedaan.
Ook is een overzicht van het aantal externe raadplegingen van de ingekomen stukken op de website opgenomen.
Evenals in voorgaande periodes zijn vragen om inzage in andere stukken (vrijwel) nihil.
2. Geconcludeerd kan worden dat de splitsingswerkzaamheden uit de proefperiode administratief goed door de griffie kunnen worden uitgevoerd. Met het oog op beperking van omissies en de daarmee samenhangende risico's is wel altijd een vier-ogen controle door dan wel overleg met de (plv.) griffier nodig.
3. De splitsingswerkzaamheden voor de griffie kosten extra tijd, maar kunnen tot nu toe worden ingevlochten in de lopende werkzaamheden.

Met het oog op de voorbereiding van dictum 2 en de te kiezen optie zijn er meer conclusies van belang. De raad geeft in het initiatiefvoorstel aan dat het publiceren van meer ingekomen stukken moet

gebeuren via een procedure ‘met een deugdelijke en betrouwbare afscherming van persoonsgegevens’. Dat is in lijn met de wetgeving: de Wet Bescherming persoonsgegevens eist dat een organisatie zorg draagt voor een deugdelijke waarborging van privacy in het omgaan met persoonsgegevens. Bij controle door de Autoriteit Persoonsgegevens wordt hier nadrukkelijk op getoetst en bij een datalek legt men, afhankelijk van de omvang en de schade, hoge boetes op.

4. Bij het doorlichten van documenten ter bepaling van te anonimiseren privacy gevoelige tekstgedeelten blijkt steeds weer dat e.e.a. niet alleen betrekking heeft op NAW gegevens, een handtekening of een emailadres. Vaak moeten er verdergaande juridische overwegingen worden meegenomen. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden betekent ‘passende deskundigheid’ dan ook: gekwalificeerde menskracht met juridische onderlegdheid en op een HBO niveau kunnen denken en werken. De werkzaamheden voor het analyseren en anonimiseren zullen moeten worden uitgevoerd door iemand met een juridische achtergrond en een functie niveau van schaal 9 á 10. Dit is mede op advies van de coördinator privacy van de afdeling Juridische Zaken. Dit niveau is binnen de huidige bezetting van de griffie niet beschikbaar en hiervoor zal desgewenst inzet ingekocht moeten worden. Indien het anonimiseren elders in de ambtelijke organisatie neergelegd zou worden blijft dezelfde kostenpost bestaan: daar moet dan extra menskracht worden ingekocht om de vervangende werkzaamheden te compenseren.

Opties om meer ingekomen stukken op het internet te plaatsen.

Ter bespreking en keuze wordt de raad een aantal opties voorgelegd. Elke optie kent voor- en nadelen, die zo volledig mogelijk in kaart worden gebracht. De zwaarte van de voor- en nadelen is in deze discussienota niet gewogen: het is aan de raad om deze weging te maken.

Optie 1.

Alle ingekomen stukken voor de raad op de externe website publiceren. Alvorens te publiceren wordt de inhoud van de ingekomen stukken gescreend op persoonsgegevens en deze gegevens anonimiseren door betreffende tekstgedeelten zwart te maken.

Voordelen:

1. Een zo groot mogelijke transparantie. Dat wat op internet kan, staat er op, persoonsgegevens zijn niet zichtbaar.
2. De gemeente volgt de wet en doet geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.

Nadelen:

1. Van veel stukken die worden ‘gezwart’ blijft er weinig informatiewaarde over. Daarmee dient de vraag zich aan of publicatie dan nog wel zinvol is.
2. Handmatige controle en stukken afzonderen en bewerken is nodig. Dit is complex en foutgevoelig mensenwerk en geeft risico op datalek.
3. Vanwege het bestaan van het onder 2 beschreven risico, wordt niet sluitend voldaan aan een procedure ‘met een deugdelijke en betrouwbare afscherming van persoonsgegevens’.
3. De werkwijze is arbeidsintensief.
4. Er moeten extra kosten worden gemaakt. Op basis van de berekeningen rondom de concrete aantallen ingekomen stukken zijn de kosten van inkoop van benodigde deskundigheid rondom het daadwerkelijk anonimiseren structureel op ongeveer €8.000,- op jaarbasis geraamd (130 uur x € 60).

Optie 2.

Een deel van de ingekomen stukken voor de raad op de externe website publiceren cf. optie 1. Niet gepubliceerd worden stukken met persoonsgegevens die groter zijn dan bijv. 4 pagina's.

Voordelen:

1. Een verhoogde transparantie door meer zichtbare stukken dan in de huidige situatie.

2. De gemeente volgt de wet en doet geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.
3. Het accent ligt op 'laaghangend fruit': veel stukken komen geanonimiseerd op te internet.
4. Voorkómen onevenredig grote arbeidsinspanning en risico's op omissies (datalekken) bij het screenen en anonimiseren van grotere stukken.
5. Relatief minder uitvoeringskosten dan optie 1.

Nadelen:

1. Van veel stukken die worden 'gezwart' blijft er weinig informatiewaarde over. Daarmee dient de vraag zich aan of publicatie dan nog wel zinvol is.
2. Handmatige controle en stukken afzonderen en bewerken is nodig. Dit is complex en foutgevoelig en geeft risico op datalek.
3. Hiermee wordt niet sluitend voldaan aan een procedure 'met een deugdelijke en betrouwbare afscherming van persoonsgegevens'; er is minder risico dan bij optie 1, maar het blijft mensenwerk.
4. De werkwijze is minder arbeidsintensief dan optie 2, maar brengt toch extra werkzaamheden met zich mee.
5. Er moeten extra kosten worden gemaakt voor de uitvoering, maar minder dan bij optie 1.

Optie 3

De huidige werkwijze voortzetten: stukken splitsen; alleen stukken zonder persoonsgegevens publiceren en de andere stukken ter inzage houden.

Voordelen:

1. Relatief veilig werkproces met weinig foutkansen en daarmee relatief veilig met het oog op verscherpte controle, bestuurlijke, persoonlijke of financiële schade.
2. Geen extra kosten vanwege een relatief eenvoudig werkproces uit te voeren door de griffie zelf.

Nadelen:

1. Komt niet tegemoet aan de wens om meer ingekomen stukken op het internet te plaatsen.
2. Weinig transparantie voor de buitenwacht. Dit moet wel afgezet worden tegen het nagenoeg niet indienen van verzoeken tot inzage van de tot op heden ter inzage gelegde stukken.

Optie 4

Alle ingekomen stukken zo veel als mogelijk publiceren op het internet. Daar waar mogelijk worden personen van wie persoonsgegevens in de documenten staan, benaderd om expliciet (schriftelijk) toestemming te geven. Na toestemming wordt het toestemmingsformulier gearchiveerd en het document wordt niet-geanonimiseerd op 't internet geplaatst. Overige stukken worden al dan niet geanonimiseerd geplaatst.

Voordelen:

1. Een verhoogde transparantie door meer zichtbare stukken op het internet dan in de huidige situatie.
2. De gemeente volgt de wet en doet geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.

Nadelen:

1. Deze werkwijze is zeer arbeidsintensief en daarmee kostbaarder dan optie 1 of 2.
2. Omdat de werkwijze vele handelingen vereist, neemt de foutkans en daarmee kans op datalek toe.
3. De procedure kost veel tijd, er moet aangeschreven worden en gewacht worden op antwoord. Daarmee kan het erg lang duren voordat een document geplaatst kan worden.
4. Het verzamelen van schriftelijk toestemming kan door de buitenwacht als zwaar bureaucratisch worden ervaren.
5. Belangrijker nog is het feit dat de Wbp de mogelijkheid voorschrijft dat indien een afzender eerder toestemming heeft gegeven zijn persoonsgegevens te publiceren, hij deze toestemming te allen tijde ook weer kan intrekken; we zijn dan verplicht de publicatie van internet af te halen. De publicatie kan van

de eigen website worden verwijderd, het is echter niet mogelijk om deze volledig van het hele internet af te halen. Hierin zijn we afhankelijk van de bereidheid van partijen als Google, Bing en Yahoo en mogelijk nog meer zoekmachines, om een document uit hun 'krochten' te laten verwijderen; iets waar men veelal niet toe bereid is, dan wel brengt dat veel moeite en hoge kosten met zich mee.

Bijlagen:

- T17.09865 Beschrijving regelgeving in een notendop, opgesteld door Juridische Zaken
- T17.00633 Initiatiefvoorstel, besloten in de raadsvergadering van 24/1/2017
- T17.09654 Cijfermateriaal ingekomen stukken maart-juli 2017